

Bitki Korumada Son Gelişmeler

Niyazi LODOS

Feyzi ÖNDER

Zararlılara Karşı Savaşta Tedrici Serbest Hale Geçen İlaçlar

Bitki Koruma'da gün geçtikçe yeni yeni ilaç uygulama yöntemleri geliştirilmektedir. Bunlardan birisi de insektisid veya diğer pestisid damlalarının etrafı koruyucu bir madde ile sarılarak yapılan preparatlarıdır. Bilindiği gibi bu gibi uygulamalar halen tıpta kullanılmaktadır. Örneğin mideleri aspirine hassas olan kimselerde, özel bir kapsülüne alınan bu ilaç, midede değil, fakat bağırsaklarda çözülerek kana karıştığı için mideleri bu ilâca hassas olan kimselerin aspirini rahatlıkla almaları sağlanmaktadır. İşte bu fikirden esinlenerek, Bitki Koruma'da da alışlagelmiş olan püskürtme ve diğer konvensiyonel ilaç atma yöntemlerinin yerine geçmek üzere kapsüllü ilaçlar kullanma sistemi geliştirilmiştir.

Bu sistemin esası, bitki yapraklarına yapıştırılan etrafı koruyucu bir tabaka veya cidarla kaplı kapsül şeklinde preparatlar olup bunların örtü kısmı ya böcekler tarafından yenerek, ya da yağmur ve sıcaklık gibi etkenlerle belirli bir süre sonra parçalanmaları sonucu açığa çıkan toksik maddelerin böcekleri öldürmesidir. Bu sistem halen Kanada'da meyve ve sebzelerde zararlı bazı böceklere karşı kullanılmaya başlanmıştır. Bu sistemin toprakta bulunan zararlılara karşı da etkili olduğu bildirilmektedir. Kapsülün cidarı toprak bakterileri tarafından tahrip edildikçe zamanla ilaç açığa çıkmakta ve devamlı olarak toprakta zarar yapan böceklerin sonraki nesillerine de etkide bulunduğundan ilaçların uygulama sayısı da azalmaktadır. Bu husustaki çalışmalar henüz daha başlangıçta olmasına rağmen Kanada'lı araştırmacılar sonuçtan ümitlidirler. Bu gibi ilaçların yan etkileri üzerinde herhangi bir bilgi verilmemiştir. Bu konuda daha fazla bilgi almak isteyenler, «Agriculture Canada, Jan. 1978» -Dep. of Agric., John Carling Building, Carling Ave., Ontario, Canada adresine yazabilirler.

Buna benzer, fakat daha değişik bir sistem yabancı otlara karşı da kullanılmakta ve başarılı sonuçlar alınmaktadır. Ancak bu sistemde, ekilecek tohumların üzerleri herbisidile kaplandıktan sonra tarlaya ekilmektedir. Böylece toprakta tohumun bulunduğu yerde ve çevresinde otlardan arınan bir alan oluşmakta, ekilen tohum da rahat bir çimlenme ve gelişme olanağına kavuşmaktadır. A.B.D.'de yapılan denemelerde **Eptam** ile muamele edilen yonca tohumları çok iyi çimlenerek gelişmişler, bunların yakınlarında bulunan yabancı otlar tamamıyla yok edilmişlerdir. Eptam'ın bu iş için tercih edilmesinin sebebi, tehlikesiz ve uçuocu olmasıdır. Bu herbisidile muamele edilen tohum, toprağa atıldıktan sonra Eptam yavaş yavaş gaz haline geçerek tohumun çevresindeki toprak aralarına nüfuz etmek suretiyle etki alanındaki yabancı otları öldürmektedir. Bu ilâcın yonca tohumlarına kötü etkisi olmadığı gibi köklerinde azotu fikse eden bakterilere karşı da aksi etkisi olmadığı bildirilmiştir. Eptam, yoncadan başka fasulye, ayçiçeği, soya fasulyesi ve keten gibi bitkilerde de denenmekte olup sonuçlar henüz daha belli değildir. 10 litrelik mayi Eptam, 40 Kg yonca tohumu ve taşıyıcı olarak da Calcium carbonate kullanılmakta ve hektara 22 Kg yonca tohumu ve 4 Kg Eptam hesabedilerek atılmaktadır. Bu yöntemin konvansiyonel püskürtme yönteminin yerini alacağı söylenmekte ve aynı yöntemin insektisidler için de söz konusu olduğu bildirilmektedir. Bu hususta daha fazla bilgi almak isteyenler «World Crops Jan./Feb. 1982»-Agraria Press Ltd., Yew Tree House, Horne-Horley, Surrey RH6 9JP, England adresine yazabilirler.